

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480)
อาทิตย์ ทิพอาภา
พล.อ.เจ้าพระยาพิชเชนทร โยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2482
เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงระเบียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น พุทธศักราช 2479 และ
บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ⁽²⁾ ในพระราชบัญญัตินี้
เขตเลือกตั้ง หมายความว่า ท้องที่ซึ่งจัดเป็นเขตอันจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
หน่วยเลือกตั้ง หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง
ที่เลือกตั้ง หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้น
โดยรอบที่เลือกตั้ง

ผู้สมัคร หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ผู้เลือกตั้ง หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 5 การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลจะทำได้ต่อเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแล้ว

โดยระบุวันเลือกตั้งและระยะเวลาสมัครรับเลือกตั้งไว้ในประกาศนั้น

มาตรา 6 ระยะเวลารับสมัครเลือกตั้งจะต้องกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันและไม่เกินสามสิบวัน โดยกำหนดวันสุดท้ายของระยะเวลาสมัครไว้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา 7 ⁽¹⁾ โดยปกติให้ถือเขตเทศบาลเป็นเขตเลือกตั้งเขตหนึ่ง แต่ถ้าเทศบาลใดมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรเกินกว่าหนึ่งแสนคน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศแบ่งเขตเทศบาลออกเป็นเขตเลือกตั้งเพิ่มขึ้นอีกแต่ต้องไม่เกินกว่าสี่เขต โดยให้แต่ละเขตมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกันเท่าที่จะแบ่งได้ และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมีจำนวนเท่ากันทุกเขต ประกาศนั้นให้ระบุว่าเป็นเขตเลือกตั้งที่เท่าใด ของเทศบาลใด มีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่จะพึงทำการเลือกตั้งเท่าใด และประกาศให้ราษฎรทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

เขตที่ประกาศแล้วนั้น ให้ใช้เป็นเขตเลือกตั้งตลอดไปจนกว่าจะได้ประกาศเปลี่ยนแปลง

มาตรา 8 ⁽²⁾ ในเขตเลือกตั้งใด ถ้ามีผู้สมัครไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่จะมีการเลือกตั้งได้ในเขตเลือกตั้งนั้น ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลแล้วโดยไม่ต้องลงคะแนน แต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งไม่ได้สมาชิกตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติไว้ในเขตเลือกตั้งใด ให้เทศบาลจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่เฉพาะเขตเลือกตั้งนั้น เพื่อให้ได้สมาชิกครบจำนวน

ในการเลือกตั้งใหม่นี้ ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะประกาศก่อนพ้นสิบห้าวัน นับจากวันที่เลือกตั้งครั้งสุดท้าย โดยระบุวันเลือกตั้งและระยะเวลาสมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6

มาตรา 9 ในกรณีเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนเมื่อมีตำแหน่งว่าง ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะประกาศให้มีการเลือกตั้งเฉพาะในเขตเลือกตั้งที่ตำแหน่งสมาชิกได้ว่างลงนั้น และให้นำบทบัญญัติมาตรา 8 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 10 นายจ้างทั้งปวงต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่ลูกจ้างในอันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง บทบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ทบวงการเมืองด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 11 ในการสอบสวน ใต้วงมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดีผู้เลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้การว่าตนได้ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด

มาตรา 12 ⁽³⁾ ในวันที่คณะกรรมการตรวจคะแนนประชุมตามความในมาตรา 38 และมาตรา 39 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาใด ๆ ภายในบริเวณที่เลือกตั้ง ทั้งห้ามมิให้ใช้เครื่องปลั่งเสียง หรือทำเสียงอื่นใดโดยประการที่รบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การประชุมของคณะกรรมการตรวจคะแนน แม้ว่าจะทำนอกบริเวณที่เลือกตั้งนั้นก็ตาม

มาตรา 12 ทวิ ⁽¹⁾ เมื่อได้มีประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ไม่ให้นำมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2503 มาใช้บังคับสำหรับในกรณีที่น่าสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้สมัคร

การโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งต้องไม่กระทำโดยวิธีทา พ่น หรือระบายสี ซึ่งข้อความ ภาพ หรือรูปประโยคใด ๆ ณ ที่รั้ว กำแพง

ผนังอาคาร สะพาน เสาไฟฟ้า หรือต้นไม้ บรรดาซึ่งเป็นทรัพย์สินของทางราชการ หรือ ณ บริเวณที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินทำป้ายห้ามปิดประกาศไว้ และต้องไม่กระทำโดยวิธีปิดประกาศ ณ ทรัพย์สินดังกล่าวของทางราชการที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล หรือบริเวณที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินทำป้ายห้ามปิดประกาศไว้

ในกรณีที่มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคสองให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองมีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด ลบ หรือล้างข้อความ ภาพ หรือรูปรอยดังกล่าว แต่ในกรณีที่มีไว้เป็นทรัพย์สินของทางราชการ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมีอำนาจดังกล่าวเมื่อได้รับคำร้องขอจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

มาตรา 12 ตรี⁽²⁾ เมื่อได้มีประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กำหนดสถานที่เพื่อการปิดประกาศโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งไว้ตามสมควร

เมื่อมีการกำหนดสถานที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว มิให้นำความในวรรคสองของมาตรา 12 ตรี มาใช้บังคับการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีปิดประกาศสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ในสถานที่ที่ได้จัดไว้ให้

มาตรา 12 จัตวา⁽³⁾ เมื่อได้มีประกาศระบุที่เลือกตั้งตามมาตรา 27 ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้สมัครภายในที่เลือกตั้ง

ในกรณีที่มีสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นใดอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครภายในที่เลือกตั้งอยู่แล้วก่อนหรือในวันเลือกตั้ง ให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน หรือเจ้าหน้าที่คะแนน มีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้งดังกล่าว

มาตรา 12 เบญจ⁽⁴⁾ นับตั้งแต่เวลา 18.00 นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณา ไม่ว่าโดยวิธีใดอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร หรือทำด้วยประการใดอันเป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง

มาตรา 12 ฉ⁽⁵⁾ นับตั้งแต่เวลา 18.00 นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จำหน่าย แจก แจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิด ในเขตเลือกตั้ง

มาตรา 12 สัตต⁽⁶⁾ ห้ามมิให้ผู้ใดเล่น หรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดแพ้หรือชนะ หรือได้คะแนนเท่าใด และได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเลือกตั้ง หรือได้รับเลือกตั้งจำนวนเท่าใด

มาตรา 13 ห้ามมิให้บุคคลผู้มีได้มีสัญชาติไทยกระทำการช่วยเหลือผู้สมัครคนใดโดยตรงหรือโดยปริยาย และห้ามมิให้เข้ามีส่วนหรือใช้อิทธิพลในการเลือกตั้งด้วยประการใด ๆ ทั้งสิ้น

มาตรา 14 นอกจากหน้าที่ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการจังหวัดและคณะกรรมการอำเภอมีหน้าที่ดูแลและนำช่วยเหลือ และ โดยร่วมมือกับเทศบาลอันวยความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

มาตรา 15 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบการลงคะแนนและกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 2

สิทธิเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา 16⁽¹⁾ (ยกเลิก)

มาตรา 17⁽²⁾ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

- (1) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และ
- (3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

มาตรา 17 ทวิ⁽³⁾ (ยกเลิก)

มาตรา 17 ตรี⁽⁴⁾ (ยกเลิก)

มาตรา 18⁽⁵⁾ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ

- (1) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (2) หุนหวนและเป็นใบ้ ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้
- (3) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช
- (4)⁽⁶⁾ ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (5) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา

มาตรา 19⁽⁷⁾ (ยกเลิก)

มาตรา 20⁽⁸⁾ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง และ
- (3) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลที่สมัครเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันสมัคร ไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับเทศบาลนั้น ในปีที่สมัครหรือในปีก่อนที่สมัครหนึ่งปี

มาตรา 20 ทวิ⁽¹⁾ (ยกเลิก)

มาตรา 20 ตริ⁽²⁾

มาตรา 21⁽³⁾ ผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง คือ

- (1) ดิคาเสพติดให้โทษ
- (2) ตาบอดทั้งสองข้าง
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
- (4) เป็นโรคเรื้อน วัณโรคระยะอันตราย หรือโรคพิษสุราเรื้อรัง
- (5)⁽⁴⁾ เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
- (6)⁽⁵⁾ เคยเป็นข้าราชการซึ่งถูกไล่ออก หรือปลดออกเพราะทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเคยเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจซึ่งถูกไล่ออก หรือปลดออก หรือเลิกจ้างเพราะทุจริต ต่อหน้าที่ยังไม่ครบเจ็ดปีนับแต่วันที่ถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้าง แล้วแต่กรณี จนถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
- (7)⁽⁶⁾ เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาจังหวัด กรรมการสุขาภิบาล กำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล
- (8)⁽⁷⁾ เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 18(1) (2) (3) หรือ (5)
- (9)⁽⁸⁾ ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งนั้น

มาตรา 22⁽⁹⁾ นอกจากข้าราชการการเมือง ห้ามมิให้ข้าราชการซึ่งรับราชการอยู่ในจังหวัดใด สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลในจังหวัดนั้น

ห้ามมิให้พนักงานเทศบาล ซึ่งเป็นพนักงานประจำของเทศบาลใดสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลในจังหวัดนั้น

ห้ามมิให้พนักงานสุขาภิบาล ซึ่งประจำในจังหวัดใด สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลในจังหวัดนั้น

ห้ามมิให้ลูกจ้าง หรือคนงานของรัฐบาล ซึ่งมีเงินเดือนและประจำในจังหวัดใด สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลในจังหวัดนั้น

ในกรณีที่ไม่ต้องห้ามตามมาตรานี้ เมื่อข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล หรือลูกจ้างของรัฐบาล ผู้ใดได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลแล้ว ผู้นั้นต้องลาออกจากตำแหน่ง ในส่วนข้าราชการนั้น ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญด้วยเหตุผลแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ และถ้าเป็นข้าราชการทหาร ก็อาจรับเบี้ยหวัดแทนบำนาญตามระเบียบของทหาร

มาตรา 23 ในการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลได้เฉพาะในเขตเลือกตั้งแต่เขตเดียว

มาตรา 24⁽¹⁾ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครต้องยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยตนเอง ณ สำนักงานเทศบาลในเขตเลือกตั้งที่ตนสมัครนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศให้เลือกตั้ง พร้อมด้วยเงินประกันการสมัครสามพันบาทในกรณีเทศบาลนคร สองพันบาทในกรณีเทศบาลเมือง และหนึ่งพันบาทในกรณีเทศบาลตำบล

เมื่อเทศบาลได้รับใบสมัครแล้ว ต้องบันทึกวันและเวลาที่ได้รับไว้เป็นหลักฐานโดยทันที แล้วออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นใบสมัคร และถ้าข้อความในใบสมัครถูกต้องแล้ว ให้ประกาศการสมัครระบุชื่อผู้สมัครและเขตเลือกตั้งที่สมัครไว้ ณ สำนักงานเทศบาลนั้น แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้สมัครทราบเครื่องหมายประจำตัวโดยเร็ว

เงินประกันการสมัครนั้น เมื่อเสร็จการเลือกตั้งแล้ว ให้เทศบาลคืนให้แก่ผู้สมัคร เว้นแต่ผู้สมัครไม่ได้รับเลือกตั้งและไม่ได้คะแนนเลือกตั้งถึงร้อยละสิบของจำนวนผู้เลือกตั้งที่มาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือถ้าผู้สมัครถอนการสมัครเสียเอง ให้ถือว่าผู้สมัครได้ยินยอมให้เงินประกันนั้นตกเป็นของเทศบาล

มาตรา 25 ผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเห็นว่าตามประกาศการสมัครตามมาตรา 24 ปราบกฏชื้อบุคคลผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น อาจยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ถอนการสมัครของบุคคลนั้นได้

เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและวินิจฉัยมีคำสั่งให้ถอนใบสมัครหรือไม่โดยเร็ว คำสั่งของศาลนั้นให้เป็นที่สุด และถ้าศาลมีคำสั่งให้ถอนการสมัคร ก็ให้ศาลรีบแจ้งคำสั่งไปยังเทศบาลด้วย ให้เทศบาลประกาศถอนการสมัครตามคำสั่งศาลไว้ ณ สำนักงานเทศบาลและ ณ ที่เลือกตั้งทุกแห่งในเขตเลือกตั้งนั้น

การดำเนินกระบวนพิจารณาตามความในมาตรานี้ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

หมวด 3

หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

มาตรา 26⁽²⁾ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในเทศบาล โดยปกติให้มีผู้เลือกตั้งในหน่วยหนึ่งไม่เกินกว่าหนึ่งพันคน แต่ถ้าการแยกเป็นอีกหน่วยเลือกตั้งหนึ่ง จะไม่สะดวกแก่ผู้เลือกตั้งในการไปลงคะแนนเลือกตั้ง แม้จำนวนผู้เลือกตั้งจะเกินกว่าหนึ่งพันคน แต่ไม่เกินสองพันคน จะรวมเป็นหน่วยเลือกตั้งเดียวกันก็ได้

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งขึ้นแล้ว ให้ประกาศหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ สำนักงานเทศบาล ที่ว่าการอำเภอ และศาลากลางจังหวัด และให้จัดทำแผนที่สังเขปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งประกอบไว้ด้วย

มาตรา 27 ให้เทศบาลประกาศกำหนดหน่วยเลือกตั้ง และระบุที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยขึ้นไว้ไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันเลือกตั้ง

มาตรา 28 ที่เลือกตั้งนั้นต้องเป็นที่ซึ่งประชาชนเข้าออกได้โดยสะดวกเพื่อการเลือกตั้ง ทั้งมีลักษณะและเครื่องประกอบดังกำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 4

กรรมการตรวจคะแนน

มาตรา 29⁽¹⁾ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ให้เทศบาลโดยอนุมัติของผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีเป็นเทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือโดยอนุมัติของนายอำเภอ ในกรณีเป็นเทศบาลตำบล แต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหนึ่งคน กรรมการตรวจคะแนนเจ็ดคน และเจ้าหน้าที่คะแนนอย่างน้อยหนึ่งคนประจำทุกหน่วยเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งให้มีอำนาจปลดหรือแต่งตั้งบุคคลอื่นแทน

หน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนน ในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้ถือว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนน เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา 30⁽²⁾ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ให้แต่งตั้งจากข้าราชการหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนน ให้แต่งตั้งจากผู้เลือกตั้งซึ่งมีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้

ห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการ นายเทศมนตรี เจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้สมัคร ตัวแทนผู้สมัคร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนันหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นกรรมการตรวจคะแนน

ห้ามมิให้แต่งตั้งผู้สมัครหรือตัวแทนผู้สมัครเป็นเจ้าหน้าที่คะแนน

มาตรา 31 การลงมติวินิจฉัยกิจการใด ๆ ของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก

มาตรา 32⁽³⁾ ก่อนเวลาเปิดการรับลงคะแนนครั้งชั่วโมง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งเป็นประธาน เมื่อประธานไม่อยู่ในที่เลือกตั้ง หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนอื่นเป็นประธานไปพลางก่อนจนกว่าประธานที่ได้เลือกตั้งไว้แล้วสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้ถือว่ากรรมการตรวจคะแนนตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปเป็น องค์คณะ

ในกรณีที่กรรมการตรวจคะแนนมาไม่ครบจำนวนเจ็ดคน ให้กรรมการตรวจคะแนนที่อยู่ในที่เลือกตั้งแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 30 เป็นกรรมการตรวจคะแนนให้ครบเจ็ดคนไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการตรวจคะแนนที่ได้แต่งตั้งไว้แล้วสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติหน้าที่ ให้เทศบาลหรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 30 เป็นกรรมการตรวจคะแนนและให้กรรมการตรวจคะแนนผู้นั้นแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 30 อีกหกคนเป็นกรรมการตรวจคะแนนไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการตรวจคะแนนซึ่งเทศบาลแต่งตั้งไว้แล้วสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา 33 กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้ง หากปรากฏว่าผู้ใดกระทำความผิดที่ขัดขวางรบกวนในกิจการเลือกตั้ง หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้นั้นออกไปเสียจากที่เลือกตั้ง แต่ต้องมีให้ขัดต่อการที่ผู้เลือกตั้งจะใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

หมวด 5

บัญชีผู้เลือกตั้ง

มาตรา 34⁽¹⁾ เมื่อได้มีประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ให้เทศบาลจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งจากทะเบียนบ้าน

(2) ในการคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ถ้าปรากฏว่ามีบุคคลสัญชาติไทยผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ และมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลทำการตรวจสอบว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเป็นก็ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐานและคัดชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ในกรณีมีความจำเป็นต้องสอบถามบุคคลดังกล่าวให้เทศบาลส่งเจ้าหน้าที่ไปสอบถามบุคคลนั้น ณ บ้านที่ปรากฏตามทะเบียน

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เทศบาลจัดทำมีบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นประจำ และแก้ไขให้ถูกต้องทุกปี บัญชีดังกล่าวผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิตรวจสอบ และขอยื่นคำร้องแก้ไขให้ถูกต้องได้ โดยนำความในมาตรา 40 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 35⁽³⁾ (ยกเลิก)

มาตรา 36⁽⁴⁾ (ยกเลิก)

มาตรา 37 ผู้เลือกตั้งคนใดมีชื่ออยู่ในบัญชีผู้เลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งใด ให้มีสิทธิลงคะแนนเฉพาะ ณ ที่เลือกตั้งแห่งหน่วยนั้น

มาตรา 38 ก่อนวันเลือกตั้งสิบห้าวัน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประชุมกันเป็นครั้งแรกตั้งแต่ 8.00 นาฬิกา ถึง 16.00 นาฬิกา ณ ที่เลือกตั้งเพื่อพิจารณาคำร้องและแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีผู้เลือกตั้งตามมาตรา 40 และมาตรา 41 บัญชีผู้เลือกตั้งเท่าที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวนี้ ให้ประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้งตั้งแต่วันประชุมของคณะกรรมการเป็นต้นไป

ก่อนวันเลือกตั้งสามวัน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประชุมกันอีกครั้งหนึ่งตั้งแต่ 8.00 นาฬิกา ถึง 16.00 นาฬิกา ณ ที่เลือกตั้งนั้น เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีผู้เลือกตั้งตามคำสั่งศาล ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 40 และมาตรา 41 และบัญชีผู้เลือกตั้งอื่นใดแก้ไขเพิ่มเติมแล้วดังกล่าวนี้ ให้ประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง ตั้งแต่วันประชุมของคณะกรรมการเป็นต้นไป

ให้เจ้าหน้าที่คะแนนทำหน้าที่เลขานุการในการประชุมของคณะกรรมการตรวจคะแนน

มาตรา 39 ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งใด ให้ใช้บัญชีผู้เลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งสุดท้ายในเขตเลือกตั้งนั้นซึ่งเทศบาลได้แก้ไขเพิ่มเติมต่อตามหลักฐานที่ปรากฏ เป็นบัญชีผู้เลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่นี้

ถ้าวันเลือกตั้งใหม่ยังไม่พ้นหกเดือน นับแต่วันเลือกตั้งครั้งสุดท้ายห้ามมิให้นำทบัญญัติมาตรา 38 มาใช้บังคับ

มาตรา 40 บุคคลใดไม่มีชื่อในบัญชีผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดถ้าเห็นว่าตนสมควรมีชื่อเป็นผู้เลือกตั้งในหน่วยนั้น อาจร้องต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันและเวลาที่คณะกรรมการประชุมกันเป็นครั้งแรกตามมาตรา 38 ถ้าคณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยว่าผู้ร้องมีสิทธิลงคะแนนในหน่วยนั้น ก็ให้เติมชื่อผู้ร้องลงในบัญชี ถ้าวินิจฉัยว่าผู้ร้องไม่มีสิทธิลงคะแนนในหน่วยนั้นก็ให้ยกคำร้องเสีย

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจคะแนนยกคำร้อง หรือไม่แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีตามคำร้องของผู้ใด หรือในกรณีที่เทศบาลถอนชื่อผู้ใดออกจากบัญชีผู้เลือกตั้งตามมาตรา 39 ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจ ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นมีสิทธิลงคะแนนในหน่วยนั้น ก็ให้สั่งให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเติมชื่อลงในบัญชี ถ้าศาลเห็นว่าไม่มีสิทธิลงคะแนนในหน่วยนั้น ก็ให้สั่งยกคำร้องเสีย และให้นำทบัญญัติมาตรา 25 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

การใดที่คณะกรรมการตรวจคะแนนได้ปฏิบัติไปก่อนรับคำสั่งศาลให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา 41 ผู้เลือกตั้งคนใดเห็นว่าตามบัญชีผู้เลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลที่ไม่มีสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้ง อาจร้องต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันและเวลาที่คณะกรรมการประชุมกันเป็นครั้งแรกตามมาตรา 38 ให้ถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชี ถ้าคณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยให้ถอนชื่อบุคคลใดออกจากบัญชี ให้แจ้งเป็นหนังสือให้บุคคลนั้นทราบโดยเร็ว

บุคคลผู้ถูกถอนชื่อหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการยกคำร้อง หรือไม่แก้ไขเพิ่มเติมบัญชีตามคำร้องของตนตามความในวรรคก่อนก็ดี ผู้เลือกตั้งคนใดเห็นว่าบุคคลที่เทศบาล หรือคณะกรรมการตรวจคะแนน ได้เดิมชื่อลงในบัญชีผู้เลือกตั้งตามความในมาตรา 39 หรือมาตรา 40 แล้วแต่กรณี เป็นผู้ไม่มีสิทธิลงคะแนนก็ดี มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจ และให้นำบัญชีมาตรา 40 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 6

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา 42 บัตรเลือกตั้งและหีบบัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะดังที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 43⁽¹⁾ ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่วันที่เวลา 08.00 นาฬิกา ถึงเวลา 15.00 นาฬิกา

เมื่อถึงเวลา 15.00 นาฬิกาแล้ว ผู้เลือกตั้งผู้ใดได้รับบัตรเลือกตั้งแล้ว แต่ยังมีได้ลงคะแนนและมอบให้กรรมการตรวจคะแนน หย่อนลงในหีบบัตรเลือกตั้ง ให้มอบบัตรเลือกตั้งคืนกรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจคะแนนบันทึกในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งด้วย

มาตรา 44 ถ้าไม่สามารถจะดำเนินการลงคะแนนหรือการลงคะแนนเลือกตั้งต้องหยุดชะงักลงในหน่วยเลือกตั้งใด เนื่องจากเกิดจลาจลอุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุนอกอำนาจอย่างอื่น ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนแห่งหน่วยนั้นมีอำนาจเลื่อนการลงคะแนน แล้วรีบแจ้งให้เทศบาลทราบในกรณีเช่นนี้ ให้เทศบาลประกาศกำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยนั้นก่อนพ้นเจ็ดวัน นับแต่วันรับทราบเหตุนั้นได้สงบลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่การลงคะแนนต้องหยุดชะงักลง ให้ยกเลิกการลงคะแนนที่ได้กระทำมาแล้วในวันนั้น และให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดหีบบัตรเลือกตั้งและทำลายบัตรเลือกตั้งเสียตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้วให้เริ่มต้นดำเนินการลงคะแนนในวันลงคะแนนที่กำหนดใหม่ตามความในวรรคก่อน

มาตรา 45 ขณะจะเปิดการลงคะแนน ให้กรรมการตรวจคะแนนเปิดหีบบัตรเลือกตั้งแสดงให้เห็นผู้เลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง เห็นว่าเป็นหีบเปล่าแล้วให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งใส่กุญแจประจำครั้งที่บรรจุกุญแจไว้จนเสร็จการลงคะแนน

มาตรา 46 ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ห้ามมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่มีความจำเป็นจึงให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดได้โดยมิให้เอาบัตรออกจากหีบ แล้วปิดหีบไว้ตามเดิม ในกรณีเช่นนี้ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนกระทำต่อหน้าผู้เลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้ง และให้ทำรายงานบันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นไว้ด้วย

มาตรา 47⁽¹⁾ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้เลือกตั้งที่จะลงคะแนนไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนนโดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อให้ตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้

อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้นั้นดัง ๆ ถ้าไม่มีผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือตัวแทนผู้สมัครทั่วทั้ง ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง โดยให้จดหมายเลขของบัตรประจำตัวประชาชนและสถานที่ออกบัตรประจำตัวประชาชน แต่ในกรณีผู้เลือกตั้งใช้ใบรับคำขอมติบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ ให้ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ แล้วแต่กรณี ลงในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งเป็นหลักฐานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง แล้วให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นไปลงคะแนน

ในกรณีที่ผู้เลือกตั้งผู้ใดเป็นบุคคลไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมายต้องแสดงหลักฐานอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงต่อกรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง แล้วให้ผู้เลือกตั้งลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ แล้วแต่กรณี ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นหลักฐานด้วย

หากมีผู้ทั่วทั้ง หรือกรรมการตรวจคะแนนสงสัยว่าผู้เลือกตั้งที่มาแสดงตนนั้นไม่ใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกทั่วทั้งหรือผู้ถูกสงสัยมีสิทธิลงคะแนนหรือไม่ คำชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้เป็นที่สุด ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยว่าผู้ถูกทั่วทั้งหรือผู้ถูกสงสัยไม่มีสิทธิลงคะแนน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนทำบันทึกคำวินิจฉัยและลงลายมือชื่อไว้ด้วย

บัตรประจำตัวตามมาตรา ๓ ให้หมายความรวมถึงบัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุแล้วด้วย

มาตรา 48 ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งต้องลงคะแนนด้วยตนเอง และจะทอดบัตรเลือกตั้งได้แต่บัตรเดียว

ในการทอดบัตรเลือกตั้ง ให้ยื่นบัตรแก่กรรมการตรวจคะแนนผู้ประจำหีบบัตรเลือกตั้ง และให้กรรมการนั้นใส่บัตรลงในหีบทันที

มาตรา 49 ผู้เลือกตั้งคนใดได้รับบัตรเลือกตั้งเพื่อลงคะแนนแล้วไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้ผู้ใด ให้คืนบัตรนั้นแก่กรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจคะแนนบันทึกไว้ในบัญชีผู้เลือกตั้ง

มาตรา 50 ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจคะแนนก็ดี การลงคะแนนก็ดี การนับคะแนนก็ดี ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิที่จะแต่งตั้งให้ผู้เลือกตั้งเป็นตัวแทนผู้สมัครประจำอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ในที่เลือกตั้งได้แห่งละคน

ภายใต้บังคับมาตรา 33 ตัวแทนผู้สมัครต้องได้รับความยินยอมให้ดูการดำเนินการเลือกตั้ง และอ่านบัตรแต่ละใบโดยไม่จำเป็นต้องบัตรในเมื่อกรรมการตรวจคะแนนอ่านบัตร ทั้งให้ได้ฟังการประชุมของคณะกรรมการตรวจคะแนนด้วย

ตัวแทนผู้สมัครอาจร้องทั่วทั้งในเมื่อเห็นว่ากรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีเช่นนี้ให้เจ้าหน้าที่คะแนนจดบันทึกคำทั่วทั้งนั้นไว้

ห้ามมิให้ตัวแทนผู้สมัครจับต้องบัตรเลือกตั้ง หรือกล่าวโต้ตอบกับกรรมการตรวจคะแนนหรือระหว่างกันเอง โดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการที่กำลังดำเนินอยู่

ในการตั้งตัวแทนผู้สมัคร ให้ใช้แบบตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียอากรแสตมป์

หมวด 7

การตรวจและรวมคะแนน

มาตรา 51 เมื่อเสร็จการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้กรรมการตรวจคะแนนนับบัตร ตรวจสอบ และนับคะแนนโดยเปิดเผย ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

เมื่อการนับคะแนนเสร็จแล้ว ให้กรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น แล้วทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนนเก็บรวบรวมเอกสาร บรรจุหีบบัตรเลือกตั้ง และปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ส่งไปยังเทศบาลโดยเร็ว

ก่อนประกาศผลของการนับคะแนน ห้ามมิให้ผู้มีหน้าที่เป็นกรรมการตรวจคะแนน และเจ้าหน้าที่คะแนนแจ้งแก่ผู้ใดให้ทราบจำนวนบัตรเลือกตั้งซึ่งได้ลงคะแนนไว้ หรือให้ทราบจำนวนคะแนนอันได้ลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้ทราบว่าผู้ใดได้ลงคะแนนหรือไม่

มาตรา 52⁽¹⁾ บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ถือว่าเป็นบัตรเสีย คือ

- (1) บัตรปลอม
- (2) บัตรที่ทำเครื่องหมายเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่จะมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น
- (3) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายเลย
- (4) บัตรที่ปรากฏว่าได้พับซ้อนกันเกินกว่าบัตรเดียว
- (5) บัตรที่มีเครื่องหมาย เครื่องสังเกต หรือข้อความอื่นใด นอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 53 บัตรเสียตามมาตรา 52 นั้น ให้กรรมการตรวจคะแนนสลักหลังว่า เสีย และให้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกคน แล้วให้แยกออกรวมไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นับคะแนนจากบัตรดังกล่าวนี้

มาตรา 54⁽²⁾ เมื่อเทศบาลได้รับรายงานแสดงผลของการนับคะแนนจากคณะกรรมการตรวจคะแนนแห่งหน่วยเลือกตั้งต่างๆ ในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ให้คณะเทศมนตรีรวมยอดคะแนนของผู้สมัครแต่ละคนในเขตเลือกตั้งนั้นโดยเร็ว

ในเขตเลือกตั้งหนึ่ง ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากตามลำดับลงมาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตามจำนวนที่มีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ภายในบังคับแห่งวรรคก่อน ในกรณีที่มีผู้สมัครหลายคนได้คะแนนเท่ากัน จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลได้ตามจำนวน ก็ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้ได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่เขตเลือกตั้งนั้นมีการเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้กระทำต่อหน้าคณะเทศมนตรี

มาตรา 55 เมื่อเป็นอันยุติว่าในเขตเลือกตั้งใดผู้สมัครคนใดได้รับเลือกตั้งตามบทพระราชบัญญัติแล้ว ให้เทศบาลประกาศผลของการเลือกตั้งในเขตนั้นไว้ ณ สำนักงานเทศบาล โดยไม่ชักช้า ตามแบบซึ่งกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 56⁽¹⁾ เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว เทศบาลจะทำลายบัตรเลือกตั้งและเอกสารที่เก็บอยู่ในหีบบัตรเลือกตั้งนั้นได้เมื่อพ้นระยะเวลาคัดค้านการเลือกตั้งตามมาตรา 57 แล้วไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ให้เทศบาลเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

หมวด 8 การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา 57 ภายในสิบห้าวัน นับตั้งแต่เทศบาลประกาศผลของการเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนก็ดี ผู้สมัครคนใดก็ดี ในเขตเลือกตั้งใดเห็นว่าการเลือกตั้งในเขตนั้นเป็นไปโดยมิชอบ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจเพื่อขอให้สั่งว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และหรือว่าผู้ใด ได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือว่าไม่มีบุคคลผู้หนึ่งผู้ใด ได้รับเลือกตั้งโดยชอบ

มาตรา 58 เมื่อศาลได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว โดยให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้งหรือผู้ได้รับเลือกตั้งที่มีส่วนได้เสียมีโอกาสต่อสู้การคัดค้านนั้น เมื่อศาลสั่งอย่างใด ให้แจ้งคำสั่งไปยังเทศบาลโดยมิชักช้า คำสั่งศาลนั้นให้เป็นที่ที่สุด

ในกรณีที่ศาลสั่งว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และไม่ได้สั่งว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือกรณีที่ศาลสั่งว่าไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ ให้เป็นหน้าที่เทศบาลจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับตำแหน่งที่ว่าง และภายใต้บังคับมาตรา 6 ให้เทศบาลประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนพ้นสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งศาล เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ในระหว่างที่ศาลยังมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าผู้สมัครซึ่งเทศบาลได้ประกาศว่าได้รับเลือกตั้งนั้นเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยชอบ

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

มาตรา 59 ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ใดจงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนในการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือจงใจรวมคะแนนให้ผิดไปหรือกระทำด้วยประการใด ๆ โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหายหรือให้กลายเป็นบัตรเสีย หรือจงใจอ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือจงใจทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความจริง มีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าสิบบาทขึ้นไปจนถึงพันบาท หรือจำคุกตั้งแต่เดือนหนึ่งขึ้นไปจนถึงห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่ต่ำกว่าสี่ปีและไม่เกินแปดปี

มาตรา 60 ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งหรือเจ้าพนักงานผู้ใดมีหน้าที่จัดการอย่างใด ๆ ในการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือกระทำการอันใดโดยเจตนาขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของศาล อันเกี่ยวแก่การเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 61 ข้าราชการประจำและพนักงานเทศบาลผู้ใดใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปการะ หรือเป็นโทษแก่การเลือกตั้งของผู้สมัครคนใด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 62 ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ใดอ่านหรือตรวจดู หรือยอมให้ผู้อื่นอ่านหรือตรวจดูเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งก่อนการคลี่บัตรออกเพื่อนับคะแนน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 63 ผู้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้ใดกระทำการละเมิดต่อมาตรา 51 วรรคสาม มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 64 (1) เมื่อได้มีประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันเลือกตั้ง ผู้ใดเพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งหรือให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครใด กระทำการดังต่อไปนี้

- (1) จัดทำ ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด
- (2) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม แก่สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา หรือสถานสงเคราะห์อื่นใด
- (3) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพและการรื่นเริงต่าง ๆ
- (4) ทำสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์หรือสิ่งอื่นใดเพื่อประโยชน์ของบุคคล ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา หรือสถาบันอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือไม่ก็ตาม
- (5) เลี้ยหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

มาตรา 65 ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง บังอาจสมัครรับเลือกตั้ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

มาตรา 66 ผู้สมัครผู้ใดจัดยานพาหนะใด ๆ ให้ผู้เลือกตั้งใช้เพื่อไปลงคะแนนหรือกลับ หรือจัดให้ผู้เลือกตั้งไปลงคะแนนหรือกลับ โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะซึ่งต้องเสียตามปกติ หรือผู้ใดกระทำการเช่นว่านั้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครคนใด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 67 บุคคลผู้มีได้มีสัญชาติเป็นไทยผู้ใดกระทำการละเมิดต่อมาตรา 13 มีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาท หรือจำคุกตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปจนถึงสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 68 ผู้เลือกตั้งผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใด ๆ เป็นประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น โดยให้คำมั่นว่าจะลงคะแนนเลือกตั้ง หรือลงคะแนนไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาแปดปี

มาตรา 69 ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย บังอาจเปิดหีบบัตรเลือกตั้งซึ่งได้ปิดตั้งไว้เพื่อการลงคะแนนก็ดี หรือซึ่งได้ปิดเพื่อรักษาไว้ภายหลังการเลือกตั้งได้เสร็จแล้วก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 70 ผู้ใดมิได้มีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายกระทำด้วยประการใด ๆ โดยเจตนาขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้เลือกตั้งไปขังที่เลือกตั้ง หรือเข้าไปในที่เลือกตั้ง หรือมิให้ไปถึงที่ตั้งว่านั้ภายในกำหนดเวลาที่ขอแก่บัญชีผู้เลือกตั้ง หรือที่จะลงคะแนนเลือกตั้งได้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 71 ผู้ใดลงเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งซึ่งมิใช่ของตน โดยเจตนาทุจริต หรือบังอาจขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายอื่นใดโดยวิธีใด ๆ ไว้ที่บัตรเลือกตั้งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 72 ผู้ใดลงคะแนนเลือกตั้ง หรือพยายามลงคะแนน โดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่มีสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้นได้ก็ดี ทอดบัตรหรือพยายามทอดบัตรมากกว่าบัตรหนึ่งหรือมากกว่าครั้งหนึ่งในการลงคะแนนเลือกตั้งก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 73 ผู้เลือกตั้งผู้ใด โดยเจตนาทุจริตในการเลือกตั้ง ไม่คืนบัตรเลือกตั้งให้กรรมการตรวจคะแนนตามมาตรา 49 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาสี่ปี

มาตรา 74 ผู้ใดก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในที่เลือกตั้งหรือในที่ประชาชนชุมนุมกันอยู่เพื่อรอการเข้าไปขอแก่บัญชีหรือลงคะแนนเลือกตั้ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 75 ผู้ใดกระทำการละเมิดต่อมาตรา 10 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท

มาตรา 76 ⁽¹⁾ ผู้ใดกระทำการละเมิดต่อมาตรา 12 มาตรา 12 ทวิ วรรคสอง มาตรา 12 ศรี มาตรา 12 จัตวา วรรคหนึ่ง มาตรา 12 เบญจ มาตรา 12 ฉ และมาตรา 12 สัตต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2501

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการให้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้งแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง จึงควรกำหนดให้คุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เป็นไปในทำนองเดียวกัน ส่วนการเปลี่ยนแปลงวิธีการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ก็เพื่อความสะดวกแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2511

มาตรา 16 ในกรณีมีประกาศก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในเทศบาลใด ให้ใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2499 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499 และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2500 บังคับแก่การเลือกตั้งดังกล่าว

มาตรา 17 ให้บรรดาสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งได้รับเลือกตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและซึ่งจะได้รับเลือกตั้งตามมาตรา 16 เป็นสมาชิกสภาเทศบาลจนกว่าจะออกตามวาระ หรือพ้นจากสมาชิกภาพเพราะเหตุอื่น

สมาชิกสภาเทศบาลตามวรรคหนึ่งไม่ขาดจากสมาชิกภาพ เพราะเหตุไม่มีคุณสมบัติตามมาตรา 20 (2) หรือ (3) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 18 ให้ใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับประกอบด้วยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2499 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2499 และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2500 บังคับแก่คดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้ดำเนินการเลือกตั้งก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หรือที่ดำเนินการเลือกตั้งตามมาตรา 16

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ด้วยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. 2482 ได้กำหนดในเรื่องคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนการจัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้ง ให้โยงไปใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บัดนี้ กฎหมายดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. 2482

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2517

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เห็นเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะของบัตรเสีย เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการในการลงคะแนนเลือกตั้งซึ่งเปลี่ยนแปลงใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2517

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะได้ประกาศใช้ในโอกาสต่อไป

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2523

มาตรา 3 ให้แก้คำว่า หน่วยลงคะแนน ที่ลงคะแนน ข้าหลวงประจำจังหวัด ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และ พนักงานคะแนน ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 เป็น หน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้เลือกตั้ง และ เจ้าหน้าที่คะแนน ตามลำดับ ทุกแห่ง

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องสอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และโดยที่จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง วิธีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง วิธีการลงคะแนน และเรื่องอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปในแนวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2538

มาตรา 8 ในกรณีที่มีการประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การรับสมัครเลือกตั้งและการดำเนินการต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสำหรับบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่จัดทำตามบทกฎหมายดังกล่าวจะมีผลใช้ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้ว แต่ถ้าพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับก่อนมีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้ดำเนินการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งขึ้น โดยมีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่เป็นไปตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประชุมกันเป็นครั้งแรกก่อนวันเลือกตั้งเจ็ดวัน ให้ผู้ที่ประสงค์ขอให้เดิมชื่อลงในบัญชีหรือถอนชื่อจากบัญชีร้องขอต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันดังกล่าว

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 มาตรา 109 ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับสัญชาติและอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยบัญญัติให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยไม่จำกัดว่าบุคคลผู้มีสัญชาติไทยนั้นจะมีบิดาเป็นคนต่างด้าวหรือไม่ และกำหนดเงื่อนไขของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้มีสัญชาติไทย โดยการแปลงสัญชาติว่าจะต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี กับบัญญัติให้ผู้มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งและมาตรา 198 วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 111(1) และ (2) กล่าวคือ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย และต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช 2482 ให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้